

HÄVITUST külvanud orkaan on märguanne, et naftaajastu lõpp on käes

Orkaan oli inimkonna enda looming

Jeremy Rifkin

majandusteadlane ja visionäär

rina, pannes Ühendriikide kagu-piirkonnas toime tõelise laastamistöö.

Tõde on see, et tulevikus vaadatakse Katrinal tagasi kui fossiilsete kütuste ajastu "murdepunktile" – momendile, mil Ameerika üldsus heitis kõrvale mugava müüdi, justkui naftaajastu lõpp ning globaalse kliimasoojenemise kataklüsmilised tagajärjed oleksid veel kaugel tulevikumuusika.

Tulevik jõudis Ponchartraiini järve kallastel kätte 29. augustil, kui hiigellaine ujutas üle New Orleansi tänava, külvates hävitust ja laastamist Mississipi suudmepiirkonna madalal maal. Selle tulemus on, et Ameerika Ühendriigid ja maailm pole enam endised.

Maastikuauto - surmamasin

Katrina ei ole pelgalt ebaõnn, looduse juhuslik tülatuslöökk pahaaimamatu inimkonna pihta. Ärgem mõistkem seda vääriti. See koletsilik torm oli meie endi looming. Me oleme juba pea terve inim põlve vältel väga hästi teadnud kliimasoojenemise laastavat mõju. Kuid me ei hoolinud sellest teadmisest mitte kübetki. Mida me ometi ootasime? Kõigist Ameerika Ühendriikide liiklusvahenditest 52% moodustavad maastikuautod – igatüks neist on surmamasin, mis paiskab atmosfääri rekordkogustes süsihappegaasi.

Kuidas me seletame oma lastele, et meie, ameeriklased, kes me moodustame maailma rahvastikust vähem kui viis protsenti, tarbime igal aastal enam kui veerandi maailmas toodetavast fossiilsest energias? Kuidas

Elu Maal sõltub sellest, kas inimkond suudab üle minna taastuvenergiale.

Iga maastikuauto on surmamasin, mis paiskab atmosfääri tohutult kasvuhoonegaasi.

me ütleme orkaanis elu kaotanute leinavatele lähedastele, et me olime liiga isekad, et nõustuda bensiini gallonile täiendava viiesendilise maksu kehtestamisega, motiveerimaks energia kokkuhoidu? Ning kui meie naabrid Euroopas ja kogu maailmas küsivad, miks ei tahtnud Ameerika avalikkus tunnustada kliimasoojenemise prioriteetust, keeldudes Kyoto leppe allkirjastamisest, siis mida me neile ütleme?

Lähipäevadel ja -nädalatel tormavad miljonid ameeriklased appi orkaani Katrina ohvritele, pakkudes neile toitu, peavarju ja rahalist tuge. Loodusõnnetustes tuleb esile ameeriklaste iseloomu parim kül. Me oleme endi üle uhked, kui aitate inimesi, kes kisendavad abi järele. Kuid miks ei suuda me sama kirglikult vastata, kui abi järele kisendab Maa ise?

Naftaajastu lõpp

Häbi Ameerika Ühendriikidele ja teiste riikide inimestele – me ei ole üksi – kes on planeedi heaolule eelistanud omaenda lühiajalisi kapriise ja võite.

Muidugi, nüüd oleme hakanud selle eest maksma. Me oleme sattunud kahe tormi vahele. Ühest küljest on globaalne naftaõudlus – esmakordselt ajaloos – ületamas globaalset nafta pakkumist. Naftabarreli hind maailmaturul on lähenemas 70 dollarile. Bensiini ja kütteõli hind tõusevad sama kiirelt kui tõusuviisi rannikualadel – osalt ka seetõttu, et torm purustas Mehhiko lahe naftaplatformid ja halvatas rea meie endi nafta rafineerimise tehaseid.

Naftaajastu on jäänud veel paar kümnendit – ja sellel on maailmamajandusele, mis sõltub peaaegu täielikult fossiilsetest kütustest, kurjakuuluvat tagajärjed. Sellal kui meie naftageoloogid pole kindlad, millal jõuab üleilmne naftatootmine keskpunkti – mil pool maailma naftavarudest on ära kasutatud –, on kõigile (välja arvatud mõned üksikud eksinud hinged naftatööstuse esindajate seas) selge, et lõpu algus on kätte jõudmas.

Teisest küljest vaevab meie biosfääri kasvuhoonegaasi kuhjumine, ning me ei saa kuskile peitu minna ega põgeneda. Meie planeet on ülekuumenemas, jättes meid uue – ettearvamatu – ajaloo perioodi lõksu.

Lähinädalatel on oodata tuhandeid mälestusteenustusi, mis on pühendatud hukkunutele ja kadunutele. Murtakse käsi ja süüdistatakse üksteist vastastikkult.

Avalikkus tahab teada, miks purunesid New Orleansi ja lahepiirkonda kaitsma pidanud tammid. Miks ei võetud tarvitusele vajalikke ettevaatusabinõusid, et leevendada Katrina mõju. Miks abi saabus liiga hilja – ja seda oli liiga vähe. Kuid ometi ei maksa oodata, et president Bush, Valge Maja ja meie äriilidrid – või kõik need, kes sõidavad maastikuautodega – ütleksid ühiselt: "Vaibandust!"

Planeedi häving

President Bush on kutsunud ameeriklasi ühiselt appi kaitsetammide ja teede taastamisele ning purustatud majade ülesehitamisele. Aga mis mõte sellel

on, kui me vaatame globaalset kliimasoojenemisest mööda? Järgmine kord saabub meile 5. kategooria torm või midagi veel palju hullemat ning kujuteldamatut.

Kui ma saaksin president Bushile midagi öelda, siis see kõlaks järgmiselt. Härra president, kui te oleksite vaadanud sellele tormile otse silma, siis te oleksite näinud meie koduks oleva planeedi tulevast hävingut. On aeg öelda Ameerika elanikele ja maailmale, et Katrina tõeline õppetund on, et me peame mobiliseerima kõik oma võimed ja energia – ning pühendama sellele, et võrutada Ameerika ja kogu muu maailma inimesed naftatoru otsast, mis ohustab kõigi olendite tulevikku maal.

President Bush, säästa meid oma moraalijutlusest Ameerika meelekindlast ja pühendunud võitlusest tormi tagajärgede likvideerimisel. Selle asemel räägi meile tõtt, miks midagi sellist nagu Katrina sai üldse juhtuda. Kutsu meid kõiki üles, et muudaksime meelt ning loobuksime oma amoraalselt energiat ületarbinud elustiilist.

Kutsu meid üles, et me hoiaksime kokku fossiilseid kütuseid. Koosta meile kava, mis aitaks Ameerikal jätta hüvasti fossiilsete kütuste ajastuga, hakates kasutama uusi taastavaid energiaallikaid ja vesinikuenergiat. Me ootame... ●

Jeremy Rifkin hakkab alates septembrist kirjutama Eesti Päevalehes regulaarselt arvamuslugusid.

Tõlkis Külli-Riin Tigasson

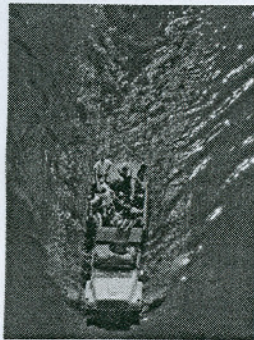

FOTO: REUTERS